

Rigsdagstidende.

1850. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 46.

Tjortende Møde.

Mandagen den 18de Februar.

(Fortf.)

Magnus Sørensen: Det er altsaa Princip-Spørgsmaalet eller principielle Ansuelser, som vi skulle her ved denne Forhandling forhandle, det vil sige paa Dansk, Grundtanken og Hovedsandsheden, hvorsfra det Følgende, som vi nu skulle komme til, gaar ud, som to, tre, fire o. s. v. fra een. Man havde et saadant Hovedprincip, der lød i Christen d. 8des Tid som et Ordspog, men et nyt Ordspog, og det hedder: „nu ville vi Alle spare“; hvad Erfaringen har stadfæstet, det vide vi og have her hørt omtale idag, det var, at det dog ikke førte til Synderligt med denne Sparommelighed, men at det fik en kostbar Efterfølgelse baade i Statshuusholdningen, og, vi kunde føie til, i den private Huusholdning med. Efter min Erfaring maa jeg oprigtig tilstaae, at saavel hos Høie som Lave, som Lave og Høie, sporede jeg den gang snart lidet eller slet intet til Sparomhed, hos alle dem, som havde noget at spare af; hos dem derimod, som intet havde at kunne spare af, som intet eiede, kunde der naturlig viis ikke være Tale om Sparomhed, uden af Nødvendighed, og altsaa ikke af Dybd. — Nu er vistnok en anden Tid kommen, nu er Krigstiden kommen med alle dens ødelæggende Følger for Danmark, nu vil der ikke være Spørgsmaal om at ville spare, men Nødvendigheden vil lære alle de skatteydende Statsborgere at skulle spare. Jeg mener derfor, at ved alle de opførte Udgiftsposter til Fredstid, til Fredssyssel, maa der nødvendigviis, saalange som Krigen varer, fremfor Alt sees paa gennemgribende Besparelser. — Naar man mener for Pliktens Skyld ikke at kunne være ved Embedsmændenes Løn, Pensioner o. s. v., da mener jeg, der maa dog være derved, paa den Maade, at ligesaavel som

den Næringsdrevende skal svare ud af sit Udbytte betydelige Udgifter i Skatter til det Hele og til Krigen, saa maae ogsaa de lønede Embedsmand og Pensionister svare af deres Gager et betydeligt Tillæg til Krigsudgifterne (flere Stemmer: Det gjøre de!) og til flere Skatter og Byrder. Om Forholdet der er det reite trusne, det veed jeg ikke ganske, for jeg har ikke beregnet det (Latter); men saa meget er vist, at Sparommelighed, som nu af Nødvendighed bliver en Dybd, den maa vi ikke alene see at finde anvendt i disse Fredsposter eller de Poster i Statsudgifterne, som angaae Fredsarbejde og Fredssyssel, men ogsaa anvendt i hvad der angaaer Krigen. Den store Post, som er nævnt af et Medlem her som et Hav, (nemlig af en foregaaende Taler) i Sammenligning med de andre Udgiftsposter som Søer, hvilken Sum er den store Udgiftspost $4\frac{1}{2}$ Million til indvarende Mars Krigsudgifter, det er rigtig nok en af de Poster, om hvilke jeg mener, at Folkets Deputerede her i Thinget vel og alvorligt maae overveie den, førend de samtykke, hvortil den egentlig skal anvendes. Skal den ikke anvendes til Krig og heller ikke anvendes til en afgjørende Fred, men kun til en Vaabensstilstand, til en bevæbnet Vaabensstilstand, saa indseer jeg ikke rettere, end at det vil gjøre et overordentligt ugunstigt, ja mindst talt ugunstigt Indtryk paa Folket. Iffor blev her i Rigsforsamlingen bebudet eller lovet, hvad det var, at der skulde stilles nogle og halvsjerdhundstyve Tusind kampdygtige Mænd i Marken; (Nei, Nei); men Erfaringen lærte, at kun omtrent det halve Antal kom der. Havde man altsaa havt de 70,000 Mænd — saaledes talte man idetmindste i Jylland — da havde det vel været muligt at forsvare Landet imod Tydskernes Indfald, ja forsvaret Landet saaledes, at ingen Tydskere vare komne idetmindste til Jylland, ja muligt at kunne have holdt dem ude af selve Hertug-